

KYSELYLOMAKE: FSD4000 LUKIOLAISTEN KIELITIETOISUUS 2023-2024

QUESTIONNAIRE: FSD4000 UPPER SECONDARY STUDENTS' SOCIETAL AWARENESS OF LINGUISTIC VARIATION 2023-2024

TÄMÄ KYSELYLOMAKE ON OSA YLLÄ MAINITTUA YHTEISKUNTATIEETEELLISEEN TIETOARKISTOON ARKISTOITUA TUTKIMUSAINESTOA.

KYSELYLOMAKETTA HYÖDYNTÄVIEN TULEE VIITATA SIIHEN ASIANMUKAISESTI LÄHDEVIIITTEELLÄ.

THIS QUESTIONNAIRE FORMS A PART OF THE ABOVE MENTIONED DATASET, ARCHIVED AT THE FINNISH SOCIAL SCIENCE DATA ARCHIVE.

IF THE QUESTIONNAIRE IS USED OR REFERRED TO IN ANY WAY, THE SOURCE MUST BE ACKNOWLEDGED BY MEANS OF AN APPROPRIATE BIBLIOGRAPHIC CITATION.

DETTA FRÅGEFORMULÄR UTGÖR EN DEL AV DEN OVANNÄMDA DATAMÄNGDEN, ARKIVERAD PÅ FINLANDS SAMHÄLLSVETENSKAPLIGA DATAARKIV.

OM FRÅGEFORMULÄRET ÄR UTNYTTJAT ELLER REFERERAT TILL MÅSTE KÄLLAN ANGES I FORM AV BIBLIOGRAFISK REFERENS.

TIEDOTE TUTKIMUKSESTA

Tiedote tutkimukseen osallistuvalle:

Arkisuumien kielitietoisuudet ja muutos, kyselytutkimus

Pyydämme Sinua osallistumaan kyselytutkimukseen, jolla selvitetään nuorten käsityksiä suomen kielen käytöstä, vaihtelusta ja muutoksesta. Kysely toteutetaan noin 20 lukiossa ympäri Suomen. Tutkimuksen toteuttaa työryhmä, jonka johtajana toimii suomen kielen professori Johanna Vaattovaara Tampereen yliopistosta. Kyselyaineistoa hyödynnetään Arkisuumien kielitietoisuudet ja muutos -tutkimushankkeen tutkimuksissa sekä luvanvaraisesti muissa (kieli)tieteellisissä tutkimuksissa.

Tutkimuksen kulku

Tutkimus toteutetaan sähköisellä, tietoturvallisella kyselylomakkeella. Lukiosi päättää kyselyyn vastaamisen paikan ja ajan (esimerkiksi oppitunnilla tai oppilastietojärjestelmän kautta). Kyselyyn on mahdollista vastata myös omalla ajalla. Kyselyyn vastaaminen kestää noin 15 minuuttia. Kyselyn lopussa sinua pyydetään vahvistamaan lupa vastaustesi tutkimuskäyttöön.

Kyselyyn osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Kysely ei liity opintoihisi, eikä opettaja voi velvoittaa sinua vastaamaan. Voit jättää vastaamatta kyselyyn tai keskeyttää vastaamisen missä vaiheessa tahansa.

Kyselylomakkeella on useampia osioita, joihin sinua pyydetään reagoimaan tai vastaamaan avovastauksin. Taustatietoina kysytään syntymävuosi, äidinkieli, sukupuoli, alueellinen sijainti (lukio ja asuinkunta, jos eri kuin lukion kunta). Nimeäsi ei kysytä tutkimuksessa. Antamasi vastaukset taustatietoineen tallennetaan tutkimusta varten.

Miksi osallistumisesi on tärkeää?

Vaikka kyselyyn osallistuminen ei ole pakollista, osallistumisesi on erittäin arvokasta. Kysely selvittää lukiolaisten käsityksiä kielestä valtakunnallisesti koko Suomessa. Lukiosi on valikoitunut tutkimuspaikaksi kielellisen ja maantieteellisen edustavuuden takia. Kyselytutkimus kiinnittyy osaksi pitkää jatkumoa suomalaisessa kielentutkimuksessa: vastauksiasi verrataan jo 1960-luvulla alkaneeseen tutkimukseen suomen kielen vaihtelusta ja muutoksesta. Antamalla suostumuksesi kyselyyn voit olla edistämässä tätä pitkää kielseuruuta ja kielitieteellistä tutkimusta.

Hankkeen tutkijat vastaavat mielellään mahdollisiin tutkimuksesta herääviin kysymyksiin.

Kiitos osallistumisestasi!

Tutkimushankkeen yhteystiedot

Johanna Vaattovaara (hankkeen johtaja)
Tampereen yliopisto, Kielten yksikkö

Kielitietoisuuskysely

Tämän kyselyn avulla kartoitetaan suhdettasi erilaisiin kielen käytön muotoihin arjessasi ja pyydetään reaktiota tiettyihin kielellisiin ilmiöihin. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista. Vastaamalla kyselyyn annat luvan käyttää vastauksiasi tutkimusaineistona. Varmistamme lupasi vielä kyselyn päätteeksi.

Kyselyssä ei ole oikeita tai väärä vastauksia, olennaista on vastata omien kokemustesi ja näkemystesi mukaan. Huomioithan, että et voi palata edelliselle sivulle muuttamaan vastauksiasi. Kysymykset ovat pääosin sellaisia, joihin kannattaakin vastata ensireaktion mukaan.

Kyselyyn vastataan nimettömästi, mutta tutkimusta varten pyydämme sinua aluksi vastaamaan muutamiin taustatietokysymyksiin.

Vastaamiseen menee noin 15 minuuttia.

Lisätietoa tutkimuksesta täällä (tutkimustiedote): Tiedote
Tutkimuksen tietosuojaseloste on luettavissa täällä: Tietosuojaseloste

Voit aloittaa kyselyyn vastaamisen vahvistamalla seuraavan väittämän. *

Valitse vastaus

Valitse kaikki jotka soveltuvat:

☐ Ymmärrän, että vastaamalla kyselyyn annan luvan vastausteni käyttämiseen tutkimusaineistona.

Taustatietokysymykset

Syntymävuosi *

Valitse vain yksi seuraavista:

- ☐ 2004–2005
- ☐ 2006–2007
- ☐ muu

Sukupuoli *

Valitse vain yksi seuraavista:

- ☐ nainen
- ☐ mies
- ☐ muu
- ☐ en halua vastata

Äidinkieli *

Valitse kaikki jotka soveltuvat:

- ☐ suomi

- ☐ ruotsi
- ☐ muu

Lukion sijaintikunta *

Valitse vain yksi seuraavista:

- ☐ Eura
- ☐ Helsinki
- ☐ Joensuu
- ☐ Jyväskylä
- ☐ Kauhava
- ☐ Lapinlahti
- ☐ Loimaa
- ☐ Orimattila
- ☐ Oulu
- ☐ Pälkäne
- ☐ Rovaniemi
- ☐ Savitaipale
- ☐ Sotkamo
- ☐ Tampere
- ☐ Tornio
- ☐ Turku
- ☐ Vaasa
- ☐ Muu

Asuinkunta, jos eri kuin lukion sijaintikunta (huom! Vastaukset poistettu aineiston anonymisoinnissa liiallisen yksilöinnin välttämiseksi)

Vastauksesi:

Kielellistä ajattelua selvittävät väittämät

Vastaa seuraaviin väittämiin (asteikolla 1–5) omien kokemustesi ja näkemystesi mukaan.

*

Valitse sopivin vaihtoehto:

1 = täysin eri mieltä, 2 = jokseenkin eri mieltä, 3 = ei samaa eikä eri mieltä, 4 = jokseenkin samaa mieltä, 5 = täysin samaa mieltä

- Minusta on luonnollista, että kieliä sekoitetaan arkisessa vuorovaikutuksessa.
- Viestin päivittäin enemmän pikaviestintäpalveluissa (WhatsApp, Instagram, Snapchat ym.) kuin kasvotusten.
- Minua ärsyttää, kun ihmiset eivät noudata kielioppisääntöjä sosiaalisessa mediassa.
- Olen huolissani suomen kielen katoamisesta.
- Koen olevani kielellisesti lahjakas.
- Koen olevani kielellisesti joustava.
- Minusta voi yhtä hyvin kirjoittaa 'alkaa tekemään' kuin 'alkaa tehdä'.
- Kuulen usein suomea puhuttavan vieraalla korostuksella.

Tähän voit halutessasi täydentää tai perustella edellisiä valintojasi.

Vastauksesi:

Kielelliset ilmiöt

Kerro 1–2 sanalla (esim. adjektiivilla), mitä sinulle tulee mieleen seuraavista ilmiöistä: *

Kirjoita vastauksesi tähän:

- 1) Paikallinen puhekieli
- 2) Englannin kieli Suomessa
- 3) Kielen muuttuminen

Oma arkipäivän kielellinen ympäristö

Millaiset ilmaiset, sanat tai muut kielelliset ilmiöt ovat tällä hetkellä suosittuja tai ominaisia kaveripiirissäsi (tai jossain muussa yhteisössäsi)? *

Vastauksesi:

Millaisia kielellisiä ilmauksia käytät lähinnä viestitellessäsi, mutta et puhuessasi? *

Vastauksesi:

Oma kielellinen profiili

Alla on lueteltu joukko kielenpiirteitä esimerkkisanojen avulla. Ilmaise asteikon 1–5 avulla, missä määrin käytät näitä piirteitä omassa puheessasi tai viestittelyssäsi. *

Valitse sopivin vaihtoehto:

1 = en käytä koskaan, 2 = en käytä juuri lainkaan, 3 = saatan joskus käyttää, 4 = käytän silloin tällöin, 5 = käytän usein

- mä, sä
- halapa, kylymä
- korkee, kauhee
- mittään, kettään
- mie, sie
- voin hyppää, meen pelaa
- mettä, kattoa
- tehä, yheksän
- alkkaa, enemppää
- karkkii, kivii
- mää, sää
- korkia, kauhia
- kuuen, uuen
- mehtä, kahtoa

- haju, kouluu
- nuari, hiano
- ite, kato
- autoo, maitoo

Tässä voit kommentoida tai perustella edellisiä valintojasi.

Vastauksesi:

Murremielikuvat

Tällä ja neljällä seuraavalla sivulla tiedustellaan tuntumaasi erilaisiin murteellisiin ilmauksiin. Arvioi liukusäädintä käyttäen, millainen mielikuva sinulla on näistä ilmauksista. Arviointi tapahtuu adjektiivipareilla, jotka ovat toistensa ääripäitä.

Huom! Älä arvioi annetun ilmauksen asiasisältöä, vaan keskity enemmän murteellisuuteen ja siihen, millaisia mielikuvia sinulle tulee annettujen ilmaisujen puhujista tai puhetilanteista.

Sinun täytyy itse klikata asteikkoa tai siirtää pallo haluamaasi kohtaan, jotta pääset etenemään.

Se kuatu piälleen. *

Jokaisen vastauksen täytyy olla väliltä 1 – 7

Ystävällinen – Tyly
 Kova – Pehmeä
 Maalainen – Kaupunkilainen
 Tavallinen – Eksoottinen
 Elinvoimainen – Katoava
 Ärsyttävä – Miellyttävä
 Koulutettu – Kouluttamaton
 Yleinen – Harvinainen

Lähethään kouhluun. *

Jokaisen vastauksen täytyy olla väliltä 1 – 7

Ystävällinen – Tyly
 Kova – Pehmeä
 Maalainen – Kaupunkilainen
 Tavallinen – Eksoottinen
 Elinvoimainen – Katoava
 Ärsyttävä – Miellyttävä
 Koulutettu – Kouluttamaton
 Yleinen – Harvinainen

Sellaanen punaanen. *

Jokaisen vastauksen täytyy olla väliltä 1 – 7

Ystävällinen – Tyly
Kova – Pehmeä
Maalainen – Kaupunkilainen
Tavallinen – Eksoottinen
Elinvoimainen – Katoava
Ärsyttävä – Miellyttävä
Koulutettu – Kouluttamaton
Yleinen – Harvinainen

Mitä nää tekkiit eilen? *

Jokaisen vastauksen täytyy olla väliltä 1 – 7

Ystävällinen – Tyly
Kova – Pehmeä
Maalainen – Kaupunkilainen
Tavallinen – Eksoottinen
Elinvoimainen – Katoava
Ärsyttävä – Miellyttävä
Koulutettu – Kouluttamaton
Yleinen – Harvinainen

Oikke mont kertta. *

Jokaisen vastauksen täytyy olla väliltä 1 – 7

Ystävällinen – Tyly
Kova – Pehmeä
Maalainen – Kaupunkilainen
Tavallinen – Eksoottinen
Elinvoimainen – Katoava
Ärsyttävä – Miellyttävä
Koulutettu – Kouluttamaton
Yleinen – Harvinainen

Onpa kylmä ilima. *

Jokaisen vastauksen täytyy olla väliltä 1 – 7

Ystävällinen – Tyly
Kova – Pehmeä
Maalainen – Kaupunkilainen
Tavallinen – Eksoottinen
Elinvoimainen – Katoava
Ärsyttävä – Miellyttävä
Koulutettu – Kouluttamaton
Yleinen – Harvinainen

Mist sai kahvii? *

Jokaisen vastauksen täytyy olla väliltä 1 – 7

Ystävällinen – Tyly
Kova – Pehmeä
Maalainen – Kaupunkilainen
Tavallinen – Eksoottinen
Elinvoimainen – Katoava
Ärsyttävä – Miellyttävä
Koulutettu – Kouluttamaton
Yleinen – Harvinainen

Syätiin ruakaa. *

Jokaisen vastauksen täytyy olla väliltä 1 – 7

Ystävällinen – Tyly
Kova – Pehmeä
Maalainen – Kaupunkilainen
Tavallinen – Eksoottinen
Elinvoimainen – Katoava
Ärsyttävä – Miellyttävä
Koulutettu – Kouluttamaton
Yleinen – Harvinainen

Tähän voit lisätä itse kielellisen ilmauksen, jota arvioit edellisillä asteikoilla. Asteikot ilmestyvät, kun kirjoitat ilmauksesi. Jos et halua lisätä omaa ilmausta, siirry seuraavalle sivulle.

Vastauksesi:

Jokaisen vastauksen täytyy olla väliltä 1 – 7

Ystävällinen – Tyly
Kova – Pehmeä
Maalainen – Kaupunkilainen
Tavallinen – Eksoottinen
Elinvoimainen – Katoava
Ärsyttävä – Miellyttävä
Koulutettu – Kouluttamaton
Yleinen – Harvinainen

Tähän voit perustella, miksi valitsit juuri ilmaisun [edellisen kysymyksen vastaus].

Vastauksesi:

Ajatuksia kielen käytöstä ja tutkimuksesta

Mitä sellaista haluaisit sanoa suomen kielestä, jota emme kysyneet?

Vastauksesi:

Mitä kielenkäyttöön liittyvää sinun mielestäsi olisi hyvä tutkia?

Vastauksesi:

Tässä voit antaa palautetta kyselystä (esim. miltä sen tekeminen tuntui tai jäikö jokin askarruttamaan?)

Vastauksesi:

Annan luvan vastausteni käyttämiseen tutkimusaineistona.

*

Valitse sopiva vaihtoehto

Valitse vain yksi seuraavista:

☐ Kyllä

☐ Ei

Kiitos osallistumisestasi!

Tiedotamme valtakunnallisen tutkimuksen tuloksista lukiotasi. Tutkimushankkeen verkkosivuihin voit tutustua täällä: <https://research.tuni.fi/arkisuomet/>